

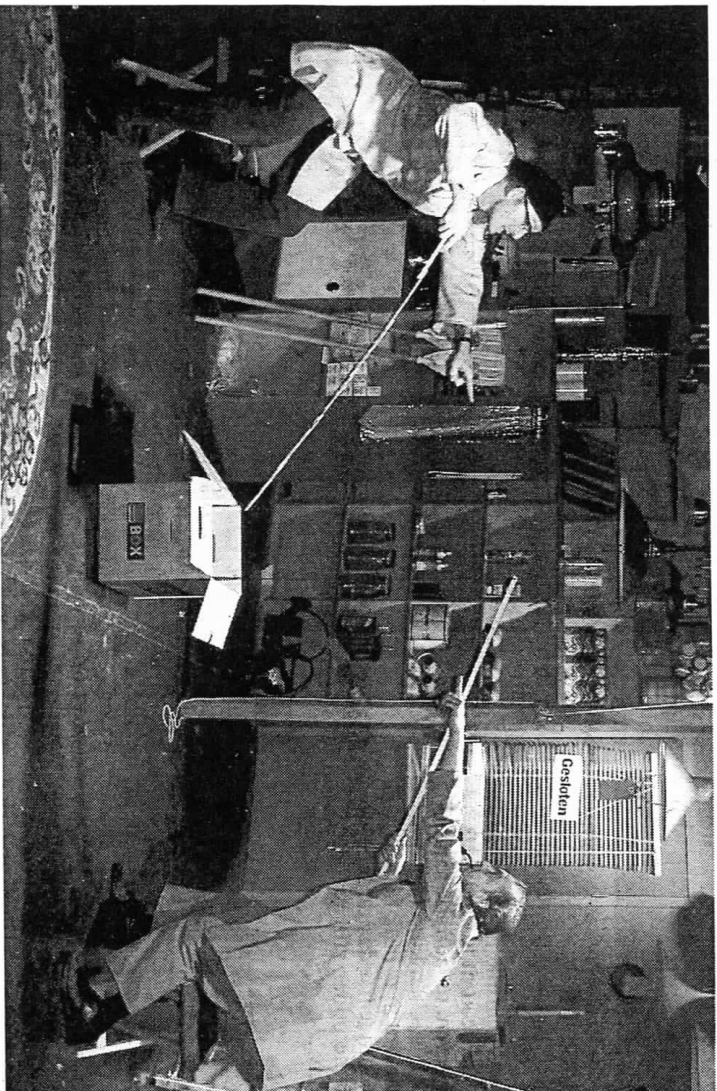
Subtiele theater over doodgaan en hoop

■ Recensie/Jugendtheater

Voorstelling 'Waar' door Unieke Zaken. Met: Peter Bolten en Ted van Leeuwen. Eindregie: Vincent de Rooij en Cillia Lakatos. Bijgewoond: 8/1, De Vast, Alkmaar. Onder meer nog te zien: 11/3, De Krakerling, Amsterdam, 29/3 De Meervaart, Amsterdam, 2/4, Theater Achterom, Hilversum.

„Ik vind die meneer heel zichtig”, fluistert een zevenjarige meisje in de zaal zachtjes. De voorstelling 'Waar' van theatergroep Unieke Zaken is amper vijf minuten aan de gang, er is nog bijna geen tekst gesproken, maar het is al haartfijn duidelijk: die meneer is zielig. Dat is de kracht van deze voorstelling, zoals eigenlijk van alle stukken van Unieke Zaken, zonder veel woorden wordt zichtbaar gemaakt waar het om gaat. In het geval van 'Waar' draait het om Riem, die een winkel in allerlei dingen heeft. Dat heeft hij altijd samen met zijn broer Bas gedaan. Maar nu is Bas dood. Als de voorstelling begint, komt Riem net thuis van de begrafenissen. Hij zit een tijdje met de pijp van Bas in zijn handen, hangt diens stoffas en alpinopet weg en vertigt zich telkens weer als hij Bas wat wil vragen en opeens beseft dat dat niet kan.

Het dreigt helemaal mis te gaan met Riem. De winkel wordt een zootje, Riem steeds nerveuzer. En daarom verschijnt opeens midden in de nacht Bas weer. Hij helpt om alles in de winkel weer op orde te krijgen en weet zijn broer

De broers Bas (Ted van Leeuwen) en Riem (Peter Bolten) houden in het magazijn achter de winkel een viswedstrijdje.

Foto Sjoerd Hendrix

zelfs zo ver te krijgen dat ze samen op vakantie gaan. En daarna kan Bas met een gerust hart weer verdwijnen. Riem kan het nu wel zonder hem.

Het knappe aan deze voorstelling over een toch wel behoorlijk zwaar onderwerp is dat Unieke Zaken elke zweem van sentimentaliëit weet te vermijden. Riem is zielig, ja, maar tegelijk ook heel laconiek en grappig. Nergens vervalt hij in treurnis, het is gewoon zoals het is en het is niet echt goed.

En Bas komt gewoon terug en gaat daarna ook heel gewoon weer weg. In de alledaagse entourage van een winkel in 'van alles' gebeuren heel terloops heel bijzondere dingen. Natuurlijk krijg je hulp als je het door je verdriet even niet meer aankan. En natuurlijk lukt het je daarna best zelf weer. Dat is de boodschap die op een achtereenvolgende manier wordt overgebracht.

Daarnaast barst de voorstelling ook van de visuele vondsten.

Dat begint meteen al als het licht opgaat en twee etalagepoppen, hoog in de rekken van het winkelmagazijn, de situatie becommentarieren. 't Is niks gedaan zo, constateren ze.

„Als ik armen had”, verklaart de torso in bikini met een schijnwerper als hoofd tegen haar mannelijke tegenhanger in overhemd, „Dan zou ik eens lekker de ramen gaan soppem.” Het is nog maar het begin van een scala aan originele vormgevingen. Een houten kist

wordt met twee dienbladen als

wielen en een kleeftang als stuur opeens een schitterende brommer, een stellingkast uit het magazijn ontvouwt zich als tweepersonsbed, en een kist blijft een compleet gedekte ontbijttafel te bevatten. Soms zijn de vondsten ook heel klein. Zoals het moment waarop Riem zijn pijp een stil gesprek laat voeren met de pijp van Bas.

Ted van Leeuwen die pas in november in de rol van Bas kroop, nadat acteur Helmut Nijman een been brak, blijft geschapen voor zijn rol. Hoewel het zijn podiumdebuut is, beschikt hij precies over die mengeling van slungeligheid en ritmiek in zijn bewegingen en kolderieke ernst in zijn mimiek om van deze Bas een onvergetelijk personage te maken. Peter Bolten, in de rol van Riem, zet iemand neer die je zo zou willen helpen, iemand die het gewoon even niet zo goed

meer weet. Behalve een genot voor het oog is deze voorstelling dat ook voor het oor. Zijn gebroken been blijkt Nijman niet belet te hebben om met muziek en allerlei inventieve geluiden het verhaal heel sfeerpalend en effectief te ondersteunen.

Unieke Zaken bewijst opnieuw tot de top van het Nederlandse jeugdtheater te behoren. Het is volkomen terecht dat de groep genomineerd is voor de VSCD Jeugdtheaterprijs 2005 (met de voorstelling 'Cinema Victoria').

Sonia de Jong